

IN DE RECHTE LIJN

Dominee Hartwigsen nam den hoorn van het toestel, zijn hand beefde licht.

„Toch nog éenige hoop? Komt de dokter vanavond terug? Bel je alleen op, als er verandering is? Doe het liever in élk geval, dan gaat moeder rustiger slapen.” Hij keerde zich naar de vrouw met het zilver-grijze haar, die op eenigen afstand van 't venster zat te breien, maar nu de pennen zakken liet.

„Ik heb het al begrepen,” zei ze zacht. „Niet hópeloo dus? Paultje kán beter worden.”

„Misschien, ja, wanneer God in Zijn barmhartigheid een wonder wil doen.”

De predikant wreef peinzend de handen over elkaar, vouwde ze dan samen. Haast zes dagen duurde de angst en het uitzien naar tijding, de onzekerheid omtrent den afloop van Paultjes ziekte.

Paultje ziek! 't Was zoo'n vreemde gedachte! Dominee Hartwigsen kon zich zijn kleinzoon niet ziek vóórstellen, wél als een drukken wildzang, een speelschen bengel, die álles durfde, met alle jongensgrappen, ieder kattenkwaad van harte meedeed, als het maar niet min of slecht was. Grootvader had hem nu zelf zien liggen, koortsig-woelend, onrustig-prevelend, eindelijk in roerlooze bewusteloosheid, bleek en vermagerd, alsof die stille onbeweeglijkheid alleen nog zou kunnen overgaan in de koude starheid van den dood.

Maar wég uit den ban van 't ziekenvertrek, was het weer onmogelijk, te begrijpen, dat *Paultje* daar lag, daar nog zou blijven liggen, een paar dagen, een week misschien en dan voorgoed heenging. Er moesten toch middelen zijn, om dat állergerste te voorkomen; er kon immers nóg een arts in consult worden geroepen, de bekwaamste, dien men wist te bereiken.

Want Paultje mocht niet sterven, die smart zou God zijn ouders en grootouders niet aandoen, God Zelf kon dat niet willen.

Zoolang menschegeheugen reikte en 't geslacht Hartwigsen bestond, was er altijd een dominee Hartwigsen geweest, een dominee Paul Hartwigsen. Zou nu de traditie worden gebroken?

De bejaarde predikant telde op: zijn vader, grootvader en overgrootvader hadden op den kansel gestaan, nu hijzelf nog en zijn zoon, daarna Paultje.

Zoo hadden de nog levenden 't uitgestippeld en nu ging Paultje misschien sterven.

Een enkelen keer was 't voorgekomen, dat de gróót-vader zich afvroeg of deze kleinzoon eigenlijk wel de geschiktheid bezat voor „'t wondere ambt,” hij was zoo druk en luidruchtig, zoo wild en beweeglijk, zou de stilte van 't studeervertrek, de enge omringing van den preekstoel hem niet benauwen? Wezen zijn karakter en aanleg op een andere levensbestemming? Nooit had een Hartwigsen gedwóngen den geestelijken stand aanvaard, déze Paul mocht zeker niet de eerste zijn.

Maar hij was nog jong en speelsch, zijn aard kon met de jaren véél veranderen.

En als de lievelingswensch van ouders en grootouders niet in vervulling trad, als déze Paul afwijkende wegen ging, moest men het hoofd buigen en berusten.

Want op ieder pad kan de mensch Gód ontmoeten.

Zonderling beklemd had men naar de uitspraak van den dokter geluisterd en toen elkander aangezien. „Direct levensgevaar bestaat niet meer.”

Waarom durfden de verwanten dan niet blij zijn en waarom stond het gezicht van den arts zoo ernstig? De

crisis scheen voorbij en er wás nu toch hoop, dat de zieke knaap in leven zou blijven. Wélk gevaar kon dreigen als de toestand niet meer levensgevaarlijk was? Ze zouden het weten, spoedig, de bezorgde ouders en grootouders, de jongere zusjes, die op haar teenen door 't huis waren geslopen en nog zoo weinig van den toestand begrepen. De ziekte had het ruggemerg aangestast; zoo lang Paultje leefde, bleef hij invalide.

Nooit zou hij meer loopen en draven, spelen en ravotten, de eenige afwisseling in zijn verder bestaan was liggen op den langen ruststoel of liggen in zijn ledikant. Pauls gedachten werden helder, de armen kon hij gebruiken, zijn lichaamsgewicht nam een weinig toe, maar de onderste ledematen weigerden dienst, zelfs zitten kon hij alleen voor enkele oogenblikken, met de uiterste inspanning en niet zonder pijn.

Zijn omgeving deed ál het mogelijke en beproefde soms het onmogelijke, om hem met zijn toestand te verzoenen, hem lichtpunten te doen zien in de duistere toekomst, maar in den eersten tijd leed elke poging schipbreuk op Paultjes zwijgende radeloosheid.

„U hoeft in elk geval niet meer bang te zijn, dat ik te wild en te druk ben, om dominee te worden,” klaagde hij bitter, toen grootvader probeerde, zijn gedachten van de zware beproeving af te leiden, „ik zou misschien tóch geen geschikte dominee zijn geworden, dan had ik u en vader evengoed teleurgesteld.”

Niemand kon 't hem naar den zin maken, van medelijden wilde hij niet weten, belangstelling weerde hij wrevelig af. De vroolijke, onnadenkende jongen scheen binnen een paar maanden veranderd in een stuggen, norschen knaap.

Maar God openbaarde Zijn liefde aan de ziel, die ontvankelijk was gebleven; alleen behoefde aangeraakt te worden door de eens verwonde handen van den Heiland Zelf. In lange nachtelijke uren wachtte Paul nooit vergeefs op de stem, Die sprak van onderwerping en geduld naar 't voorbeeld van den Heiland, Die meer leed, dan eenig menschelijk lichaam ooit droeg.

Langzamerhand leerde de jonge ziel berusten en haar toekomst overgeven aan Gods Vaderliefde, die beter weet wat Zijn kinderen nuttig is dan ooit een aardsche vader weten zal.

Maar Pauls oogen werden ook geopend voor wat hij behouden mocht: teedere verzorging, 't gezelschap van wie hem lief waren, zijn helder hoofd en vaardige handen. Men kon hem vergelijken bij een viool, waarvan twee snaren gesprongen zijn, waaraan een meesterhand toch nog welluidende tonen ontlokken kan; het instrument van Pauls ziel werd bespeeld door den Maker-Zelf.

„De rechte lijn werd bij mij afgebroken,” glimlachte hij eens weemoedig, toen, enkele jaren nádat zijn kleinzoon invalide werd, dominee Paul Hartwigsen hem naar gewoonte bezocht. „'t Was toch wel mooi geworden: zes geslachten lang een predikant: bet-overgrootvader, overgrootvader, grootvader, vader, ik..... maar ik tel niet mee. Ik zal nooit den kansel beklimmen.”

Bemoedigend legde de grijze predikant zijn hand op Pauls hoofd. Hij dacht aan de vele, vele maanden van heldhaftig gedragen leed, de zwijgende overgave aan hooger wil, aan 't blijmoedig getuigenis van onwankelbaar vertrouwen op de Goddelijke voorzienigheid.

„Ons geslacht telt zés predikanten in de rechte lijn,” zei hij, zich liefdevol buigend over de haast roerlooze gestalte, „en de laatste is misschien de welsprekendste geweest. En wie den meesten zégen om zich heen verspreidde, zal in de eeuwigheid pas openbaar worden.”

M. VEREN